

Linea Sveistrups tale på Tværsektorielt Topmøde

Taler

Linea Sveistrup
Verdensmålsambassadør og
forperson for Ungeklimarådet

Dato

16. september 2025

Sted

Johan Borups Højskole

Omstændigheder

Det tværsektionelle topmøde samlede folketingspolitikere, kommuner, regioner, erhvervsliv, civilsamfund og forskning til dialog om, hvordan man i fællesskab kan styrke indsatsen og accelerere arbejdet med Verdensmålene.

1

1. Sæt scenen

Tak for ordet.

5 For min generation er FN's Verdensmål ikke nye. Vi er vokset op midt i kriser – klima, biodiversitet, økonomiske, trivsel og tillid – men vi er også vokset op med verdensmålene som vores pejlemærke. Gennem dem forstår vi både udfordringerne, mulighederne og ikke mindst den gensidige afhængighed i det internationale samfund. Vi tænker globalt. Og vi føler et ansvar for at leve op til
10 Verdensmålene. For vi er vokset op med håbet om en bedre fremtid.

Jeg er Verdensmålsambassadør. Og jeg har oplevet, hvordan vi i netværket er gået fra at formidle verdensmålene til i dag at insistere på handling.

15 Derfor vil jeg starte med at sige tak til jer, der har presset på for, at vi – midt i usikkerhed og kriser – stadig får en ny handlingsplan. Det er vigtigt. Og det er nødvendigt.

20 2. Ungeperspektivet og generationskontrakten

For os unge handler denne handlingsplan ikke kun om 2030. Den handler om vores fremtid. Vi taler om en generationskontrakt: at de beslutninger, der træffes i dag, også skal give mening i morgen.

25

Når jeg læser regeringens nye handlingsplan, ser jeg både på den med håb og

utålmodighed. Ja, vi ser fremskridt – en CO₂-afgift på landbruget, en strategi mod madspild, mere naturbeskyttelse. Men tempoet matcher slet ikke Alvoren.

30 Vi har kun fem år tilbage. Og vi er milevidt fra målet.

For lad os være ærlige: Handlingsplanen lever på ingen måde op til forskningens krav om at holde os inden for de planetære grænser. Den holder sig inden for det politisk mulige – men ikke inden for det økologisk nødvendige.

35

Vi Verdensmålsambassadører er ikke bare klar til at bakke op om handling – vi er klar til at være med til at sætte handling bag ordene. Vi er ikke fremtidens ressourcer – vi er nutidens medskabere.

40

3. Ros og realisme

Handlingsplanens indledning giver mig håb. Den viser vilje, den læser landskabet, og den er initiativrig.

45

Men set med unge øjne er det, der følger efter, stadig ikke nok. Hvor er det tværsektorielle? Hvor er helhedstænkningen? Hvor er den systemiske forandring?

50 Hvis Danmark skal være et foregangsland, må vi turde gå længere: tage livtag med overforbruget, sætte klimaet på krisestyringsniveau og stoppe med at planlægge motorveje, der binder os til fortidens løsninger.

55 Jeg mærker, at mange voksne og beslutningstagere er mættet af verdensmålene – som om de bare er endnu en ramme på hylden.

Men for os unge er det noget helt andet. Verdensmålene er et håb i en usikker tid – et fælles sprog, vi kan navigere efter.

60 Jeg tænker på min ven Malthe fra Mors. Efter sin maskinmester-eksamen ringede han begejstret, fordi han havde fået ros for at koble en teknisk løsning til samfundets behov – ved at bruge verdensmålene som ramme. Det er netop det, de kan: gøre det tekniske meningsfuldt, gøre det lokale globalt og give unge mod til at være medskabere.

Derfor må vi ikke gentage oplevelsen fra høringen, hvor Dan Jørgensen tog luften ud af rummet. Vi skal blive ved med at mobilisere – i civilsamfundet, i virksomhederne, på uddannelserne og i bevægelserne. Vi gør også klogt i også at mobilisere embedsværket, de har en stor rolle at spille, for at vi kommer i mål.

Magtudredningen 2.0 beskriver demokratiet som et hus, der skal stå på tre søjler: Borgerne skal mægtiggøres, Demokratisk viljedannelse og Kollektivbeslutningstagningen. Men huset har revner. For mange føler sig udenfor, debatten er under pres, og beslutninger træffes bag lukkede døre.

Hvis huset skal stå stærkt i mødet med kriserne – så må vi turde bygge videre. Demokratisk innovation er at styrke fundamentet, så alle får plads i huset.

80

4. De svære mål – hvor vi må kræve mere

Vi ser tre områder, hvor Danmark kan og skal rykke: klima, uddannelse og forbrug. Prøv at bruge jeres forestillingsevne sammen med mig.

85

Klima – Forestil jer et Danmark, hvor toget altid er den hurtigste, billigste og mest behagelige vej frem. Hvor byerne summer af liv, men er stille og grønne, fordi vi valgte cykler, busser og tog frem for bilkøer og støj. Hvor motorvejsprojekter er sat på pause, og hvor CO₂-afgiften driver innovation i stedet for blokering.

90

Hvor naturen fylder mere og er en del af en helhedstænkning om vores areal, som offentligheden har været med til at bestemme. Hvor lavbundslande er givet tilbage til vild natur, hvor solceller dækker offentlige bygningers tage, og hvor olie- og gasprojekter er lagt i graven.

95

Forestil jer et Danmark, hvor klimakrisen behandles som den krise, den er. Hvor vi har et klimaborgerting, der sikrer bred opbakning, og hvor vores økonomiske regnemodeller regner de reelle klimaomkostninger med.

100

Vi viste under corona, at vi kan handle resolut, når krisen rammer. Klimakrisen er her – og den kræver den samme handlekraft. Nu.

105 **Uddannelse** – Forestil jer et Danmark, hvor verdensmålene ikke er et bilag,
men selve fundamentet i uddannelsessystemet. Hvor CBS'ere bliver uddannet
til at drive den grønne omstilling, hvor faglærte lærer håndværket i cirkulære
løsninger, og hvor kokke har redskaber til at ændre vores madkultur. Med et
110 uddannelsessystem, der ruster os til fremtiden, kan vi alt. Uden det, når vi ikke
målene.

Forbrug – Forestil jer et Danmark, hvor slow fashion er normen, og hvor det er
dyrt at slide på planeten, men billigt at passe på den. Hvor vi medregner vores
udledninger uden for landets grænser. Hvor de 650.000 måltider, der hver dag
115 serveres i offentlige køkkener, er klimavenlige og viser hele landet, hvordan man
spiser smartere, sundere og mere retfærdigt. Forestil jer, at vores indkøb ikke
længere kræver fem jordkloder, men én. Vi unge ved godt, vi er en del af
problemet – men netop derfor vil vi være en del af løsningen.

120 Det handler ikke om afsavn. Det handler om smartere, sundere og mere
retfærdige løsninger.

5. Internationalt ansvar

125

Verdensmålene stopper ikke ved Danmarks grænser. Vores liv er forbundet med
resten af kloden – gennem klima, handel og teknologi.

Danmark kalder sig et foregangsland. Men et ægte foregangsland er ikke bare
130 dem, der gør det nødvendige. Det er dem, der tager ansvar for deres globale
aftryk. Når vores forbrug kræver flere jordkloder, må vi ikke bare eksportere
problemerne – vi skal være med til at løse dem. Globalt.

Vi har velstand, viden og muligheder: Det forpligter os til at gå forrest. Og vi
135 kan ikke overlade ansvaret til regeringen alene. Vores globale aftryk formes af
politikere, erhvervsliv, civilsamfund – og af os. Hvis vi løfter i fællesskab, kan
Danmark være det foregangsland, vi drømmer om.

140 6. Opråb og appel til handling

Vi har mindre end fem år til 2030. Hvert valg, vi træffer nu, former den fremtid,

vi unge skal leve i.

145

Derfor er mit opråb til jer: Lad os handle nu. Lad os bygge vindmøller i stedet for mure. Lad os træffe de beslutninger, der kræver mod – også når de gør ondt. For det er sjovere at vælge sin fremtid end at blive tvunget til at handle på bagkant.

150

Jeg ved, at mange af jer allerede handler i salen. I driver projekter, udvikler løsninger, skaber forandring. Det giver os håb. Men jeg håber også, I ikke ser denne handlingsplan som et slutmål, men som et afsæt til at gøre endnu mere, endnu hurtigere og endnu vildere.

155

Vi unge er klar til at tage ansvar. Igen - Vi er ikke fremtidens ressourcer – vi er nutidens medskabere. Men vi kan ikke gøre det alene. Vi har brug for jer – politikere, erhvervsledere, civilsamfundet og embedsværket – til at fortsætte jeres arbejde og skabe forandringen sammen med os.

160

Vi tror på, at vi sammen har en stærk mobiliseringsmuskel - så lad os bruge den!

Verdensmålene er ikke kun en vision. Det er en plan for handling.

165

Så spørgsmålet er ikke længere, om vi skal handle. Spørgsmålet er, om vi tør være lige så ambitiøse, som kriserne kræver. Om vi tør bryde vanerne, udfordre systemet og insistere på forandring.

170

Tiden tikker. Fremtiden er ikke skrevet endnu. Det er nu, vi vælger, om handlingsplanen bliver endnu et dokument på hylden – eller et vendepunkt i historien.

Vi er klar. Er I klar til at skrive den historie sammen med os?

175

Tags

Debattale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/linea-sveistrups-tale-pa-tvaersektorielt-topmode>

180